

Sluiten

Open/sluit dit paneel

CPS Blogs

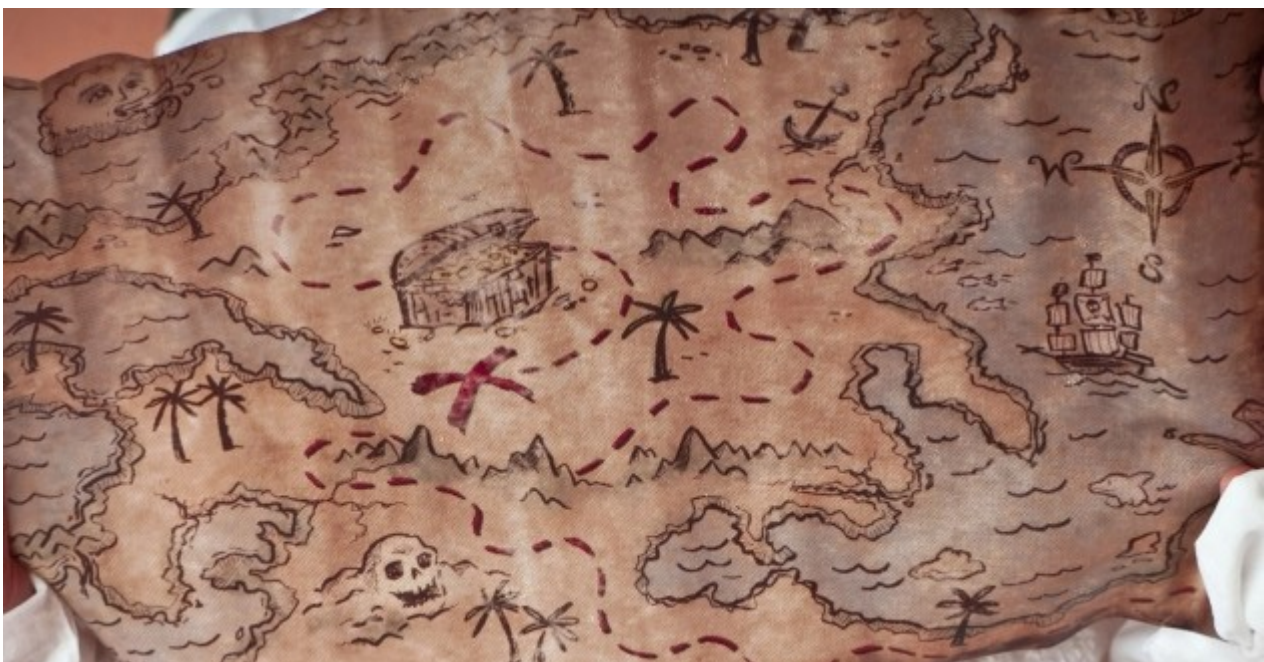
Alle blogs

Waarom kinderen te weinig leren van de methode begrijpend lezen

Waarom kinderen te weinig leren van de methode begrijpend lezen

29 augustus 2016 - door Aafke Bouwman, Karin van de Mortel - 5 reacties

Veel scholen worstelen met het onderwijs in begrijpend lezen. Ze werken met een methode, er is een doorgaande leeslijn, maar toch: de resultaten blijven achter. Herkent u dat? In dit blog laten we zien waarom het volgen van de methode geen kant-en-klare routekaart is.

Voorbeeldige les?

Meester Rob staat voor groep 6. In zijn les staat een tekst over de gevangenis centraal, met als titel: Achter slot en grendel. Rob volgt de handleiding uit de methode begrijpend lezen en bouwt zijn les voorbeeldig op. Hij activeert aanwezige kennis, geeft het lesdoel aan ("Je herkent alinea's en wijst de kernzin aan"), legt uit wat een alinea is en leest de tekst voor, waarbij hij hardop denkt. Vervolgens geeft Rob uitleg over de opdrachten in het werkboek, die heel divers zijn: ze gaan over het type tekst, signaalwoorden, het woordje 'als' en over de kernzin bij iedere alinea. Er zijn meerkeuzevragen, invuloefeningen en tot slot twee mening vormende vragen over het leven van een gevangenisbewaarder. Omdat de tijd op is, besluit Rob de laatste vraag over te slaan. De leerlingen gaan in tweetallen aan de slag en leveren na afloop de werkschriften in. Maar Rob vraagt zich peinzend af: "Hebben de leerlingen nu echt de inhoud van de tekst en de titel begrepen?"

Een goede vraag van Rob, en ook een terechte. Leerlingen kunnen een vraag beantwoorden, signaalwoorden aanwijzen, een voorspelling maken en een stappenplan toepassen, ook zonder dat ze de tekst goed begrijpen.

Ongemotiveerde leerlingen

Lezen met begrip is een denkproces. We moeten leerlingen vooral actief over de inhoud aan het denken zetten. Niet altijd een gemakkelijke opgave, want in elke klas zitten leerlingen met grote verschillen als het gaat om hun vaardigheid in teksten lezen en begrijpen. En ook de motivatie wisselt per leerling.

Misschien is dat ook niet zo vreemd, als we ons realiseren dat we door het volgen van de methode vooral met de strategieën bezig zijn en minder met de tekst zelf. Bovendien, als leerkrachten zijn we te veel aan het woord, waardoor leerlingen lang en veel moeten luisteren. Wie doet er eigenlijk het denkwerk?

Wat zouden we anders kunnen doen?

Houd vooral voor ogen dat het uiteindelijke doel van begrijpend lezen het vergroten van kennis van de wereld is. Uit onderzoek van Duke et al (2011) blijkt dat er drie pijlers van begrijpend lezen zijn. Het gaat om:

1. het opbouwen van kennis en woordenschat,
2. het vergroten van de motivatie, zelfvertrouwen en leeservaring
3. het stimuleren van het denken.

Met een net iets andere aanpak kunt u ook in de methodelessen een beter tekstbegrip bij uw leerlingen bereiken en iets doen aan hun motivatie. We geven u graag een aantal praktische tips.

1 Gebruik de tekst om het lesdoel te bereiken

U bouwt kennis op als de inhoud van de tekst het belangrijkste aspect van de les is. Praat over de inhoud, voeg kennis toe en zet leerlingen aan het denken via betekenisvolle vragen. Vul de tekst aan met andere fictie- en non-fictieteksten waarmee u hetzelfde lesdoel kunt bereiken.

2 Gebruik dezelfde methodetekst in een andere les

Behandel een methodetekst in meer lessen en dan met een ander doel. In de eerste les activeert u de kennis en verkent u samen de inhoud. In de tweede les leest u met de leerlingen een ander type tekst naast de methodetekst om de kennis te verbreden en te verdiepen. Tot slot laat u de leerlingen in de derde les een samenvatting maken.

3 Stimuleer interactie in alle lesfasen

Gebruik coöperatieve werkvormen om kennis te activeren, de tekst te lezen en opdrachten te maken. Alle leerlingen zijn dan actief, horen een ander denken, redeneren en leren van elkaar. Er wordt geleerd van elkaar als u het coöperatief werken strak 'regisseert'.

4 Bekijk de teksten en opdrachten kritisch

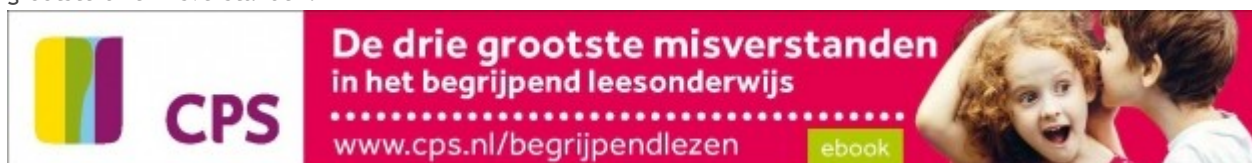
Een tekst die aansluit bij de leefwereld van kinderen verhoogt de motivatie. Bekijk de teksten die in de methode aan bod komen kritisch: waarom laat ik mijn leerlingen dit eigenlijk doen? En kies ook betekenisvolle opdrachten uit die lesdoel en tekst gerelateerd zijn. Vaak staan er allerlei opdrachten in de methode, waarbij leerlingen op een lijntje een woord invullen of een meerkeuzevraag beantwoorden. Maak een bewuste keuze uit deze opdrachten en behandel vooral mening vormende vragen, waarbij de tekst de mening moet onderbouwen.

5 Laat leerlingen denken en redeneren

U krijgt pas echt inzicht in het denkproces van uw leerlingen door hen de tijd te geven het denkproces hardop te laten verwoorden. Denk zelf hardop wanneer dat functioneel is en laat vooral leerlingen hardop denken en redeneren.

Succes!

Wilt u meer weten en leren om van leerlingen beter lezers te maken? Lees dan ook de tips in het gratis e-book over de grootste drie misverstanden.

The banner features the CPS logo on the left, which consists of three vertical bars in yellow, green, and purple, followed by the text 'CPS'. To the right, the title 'De drie grootste misverstanden in het begrijpend leesonderwijs' is written in white on a red background. Below the title is the website address 'www.cps.nl/begrijpendlezen' and a small 'ebook' icon. On the far right, there is a photograph of two young children, a girl and a boy, looking at each other.

Of kijk eens bij de trainingen van CPS Academie waar u zich kunt verdiepen in specifieke onderdelen van het leesonderwijs.

Deel dit bericht

37

37

Gerelateerde berichten

- 21 januari 2014 Scholen die de begrijpend leesresultaten willen verbeteren beginnen in de onderbouw: 3 tips om direct toe te passen
- 10 mei 2016 Hoe kan ik de motivatie om lange teksten te lezen vergroten?
- 1 maart 2016 Lezen om te leren; het belang van vloeiend lezen
- 4 juli 2016 Leer ze gerust af luisteren: het werkt! Leerlingen hebben baat bij modellen

Reacties

1. Rita Boekenoogen Schreef op 13 september 2016 08:44:00

leuke tips.

2. Marianne (CPS) Schreef op 4 oktober 2016 14:18:16

Dank je wel Rita.

3. Ans Schreef op 29 maart 2017 07:11:22

Mooie tips goed bruikbaar, echter er is nog steeds een groot gat tussen bovenstaande manier van werken en de CITO begrijpend lezen. Hoe los je dat op? Graag tips. Groeten Ans

4. Theo Koekkoek Schreef op 11 november 2017 08:15:19

Hallo, ik wil graag het ebook hebben maar ik vind nergens een link om dat te downloaden. Kan u mij helpen?

Groet Theo Koekkoek

5. Aafke Bouwman Schreef op 14 november 2017 11:30:59

Beste Theo,

Via onderstaande link komt u op de pagina, waar u door naar beneden te scrollen, de button vindt met: download het ebook. We wensen u veel leesplezier. <https://www.cps.nl/begrijpendlezen>

vr.gr. Aafke Bouwman

Plaats een reactie

Naam*

Bedrijf

Website

E-mailadres*

Reactie*

Italic en bold

Dit is italic, en _dit ook_.

Dit is bold, en __dit ook__.

Links

Dit is een link naar [Procurios](http://www.procurios.nl).

Lijsten

Een lijst met bullets kan worden gemaakt met:

- Min-tekens,
- + Plus-tekens,
- * Of een asterisk.

Een genummerde lijst kan worden gemaakt met:

1. Lijst-item nummer 1.
2. Lijst-item nummer 2.

Quote

Onderstaande tekst vormt een quote:

- > Dit is de eerste regel.
- > Dit is de tweede regel.

Code

Er kan een blok met code worden geplaatst. Door voor de tekst vier spaties te plaatsen, ontstaat een code-block.

Karin van de Mortel

k.vandemortel@cps.nl

06 29 044 614

- Profiel
- Karin van de Mortel op LinkedIn

Aafke Bouwman

a.bouwman@cps.nl

06 55 824 098

- [Profiel](#)
  - [Aafke Bouwman op LinkedIn](#)
-
-